

Znane Slovenke o 8. marcu

POGOVARJALI SMO SE S TREMI SLOVENKAMI, KI SO SI MED SEBOJ ZELO RAZLIČNE, DRUŽI PA JIH DEJSTVO, DA SO NA SVOJEM PODROČJU ZELO USPEŠNE. VSE OMENJENE DAME ODLIKUJEJO TUDI SRČNOST, ODLOČNOST IN TOPLINA, ZATO SO SE NAM ZDELE PRAVE SOGOVORNICE OB PRAZNIKU ŽENSK.

IZOBRAŽUJTE SE

Pravijo, da za vsakim uspešnim moškim stoji uspešna ženska. Kdo torej stoji za uspešno žensko? Kakšne so vaše osebne izkušnje?

V frazi, ki jo pogosto uporabljamo, ko slavimo uspeh moškega, ki v rokah drži šopek za svojo ženo, sta moteči dve besedi: »za« in »žensko«. Raje ju zamenjajmo z besedama »poleg« in »partner«. Res je, da je pomembna tudi izbira partnerja, o katerem veš, da te podpira v tvojih ambicijah. Vedno pa gre za dajanje in prejemanje, tudi v tem primeru.

Kot uspešna poslovna ženska ste vsakodnevno v stiku z ljudmi. Katere so po vašem mnenju prednosti žensk v poslovnem svetu pred moškimi? Smo res bolj čustveno inteligentne, bolj pripravljene na kompromise, bi morda izpostavili kaj tretjega?

Iskreno rečeno, nisem prepričana, da obstajajo resnične prednosti. Moja prednost je bila, da sem bila med prvimi ženskami, ki so vstopile v moški svet. To je privabilo pozornost bolj naprednih strokovnjakov. Nisem vedno zadovoljna z obnašanjem žensk na vodilnih mestih. Osebnostno verjamem, da moramo ostati zvesti sebi, da smo lahko najboljši v svojih dejanjih in transparentnem obnašanju.

Delodajalci pri zaposlovanju pogosto moškim dajejo prednost, saj se tako izognejo porodniškemu dopustom, pogostim bolniškim odsotnostim za nego otroka ... Bi lahko država po vašem mnenju uvedla kakšne ukrepe, sprejela zakone, da bi bile možnosti obeh spolov pri zaposlovanju (še) bolj izenačene?

Tukaj bi se rada vrnila k prvemu vprašanju. Kolikor vem, bi moški lahko imeli večjo vlogo v obdobju odsotnosti z dela zaradi otrok. Zdi se mi preveč preprosto naslavljati vlado za rešitve, saj je to vprašanje za obe strani. Če so potrebni ukrepi, potem se moramo obrniti na socialne partnerje, vlado in parlament, da ukrepajo.

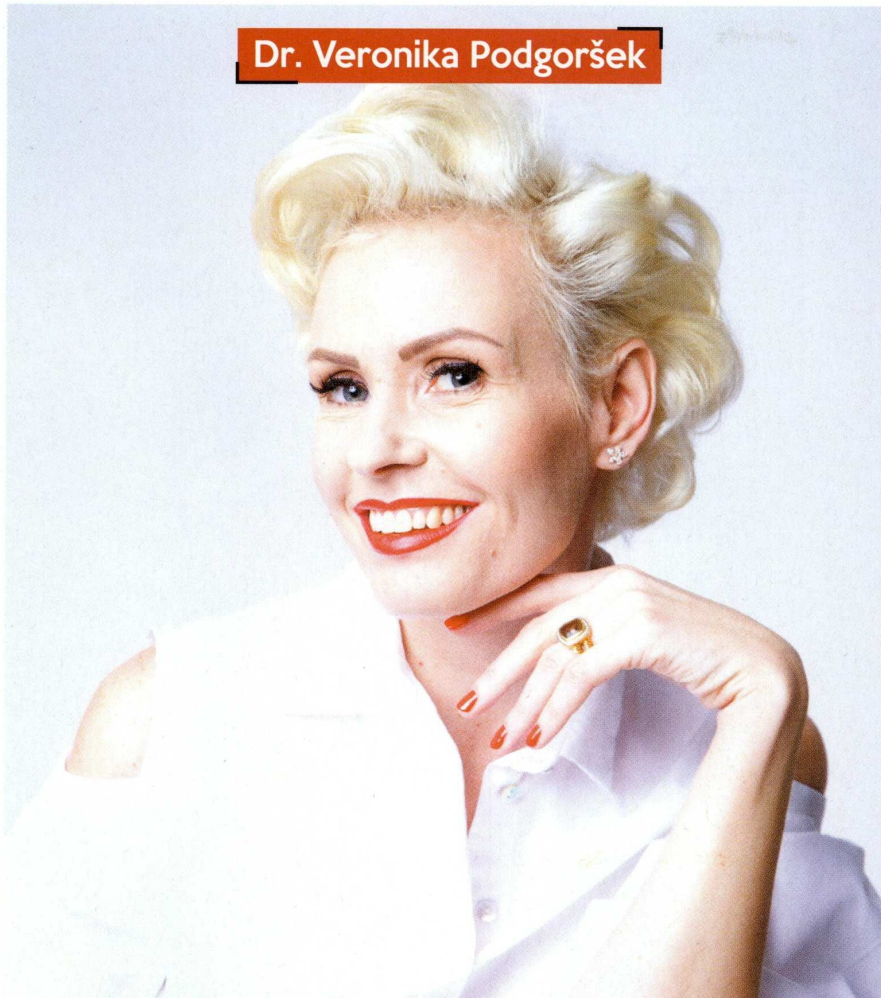
Imate morda kot uspešna poslovna ženska kakšen nasvet za dekleta in mlade ženske, ki stopajo na podjetniško pot?

Izobražujte se. Učite se jezikov, spoznavajte nove ljudi in kulture, potujte, povežite se, bodite radovedne, sprašujte in še enkrat preberite moj odgovor na prvo vprašanje.

Danica Purg,
direktorica in dekanja IEDC - Poslovne šole Bled

Dr. Veronika Podgoršek

OSMI MAREC KOT OPOMIN IN SPOMIN

Ali praznujete osmi marec in ali se vam zdi, da ima praznovanje tega dne danes še smisel, ali smo si ženske, vsaj v Sloveniji, izborile že vse pravice in smo popolnoma enakopravne z moškimi?

Osebnostno ga ne praznujem. Če se ne motim, se je začel praznovati že daljnjega leta 1917 in v vseh teh letih se je že toliko spremenilo na prav vseh področjih, da za praznovanje ne vidim smisla. Lahko pa, kot vsa druga zgodovinska dejstva, tudi osmi marec služi kot opomin, kot spomin. Glede pravic in enakopravnosti ali kar glede tega, kako moški gledajo na ženske, pa so in vedno bodo določeni posamezniki, za katere bo ženska rasa pomenila nekaj manj v vsem. Ampak z njimi se ne smemo obremenjevati, temveč iti dalje. Povečini smo enakopravne, na določenih mestih pa celo boljše, vendar pa je to povezano tudi s posameznikom in ne toliko s spolom.

Ženske z zahtevnimi karierami se praviloma občasno spopadamo s krivdo, ker imamo občutek, da zanemarjamo bodisi družino bodisi službo. Poznate te občutke in kako se soočite z njimi?

Ja, to je med ženskami velikokrat prisotno. Če je ženska poslovno uspešna, je pogosto tarča floskul, da zanemari otroke, če pa je mati, je hitro 'zgolj' mama in tista, ki ne dela in je vzdrževana. Torej karkoli že, nič ni v redu. Po drugi strani pa, četudi ženske ne zanima specifična kariera in se zaposli v katerem od trgovskih centrov, hitro vidimo, da dela po navadi celo veliko več ali ob vseh najbolj nemogočih urah in dnevih ter turnusih. Treba je razporediti čas, tako da ljudje kar se da dobro usklajujejo vse elemente, ki jih prinaša življenje, in se čim manj ozirati na govorice, saj ljudje nikoli zares ne vedo, kako živite vi in kaj je pomembno vam. Pa naj oni živijo drugače, saj imajo možnost. Obirati druge je zgolj pobeg od samega sebe.

Ste mama treh hčera, zdaj pa se vam bo pridružil še fantek. Kako jih vzgajate, da bodo odrasle v pokončne in samozavestne ženske? Imate kakšen nasvet za vzgojo deklet?

Predvsem je treba spodbujati, da razmišljajo s svojo glavo in da si dovolijo izraziti svoje mnenje, svoje želje, da znajo razločiti, kaj je njim pomembno in zakaj, ter jih še spodbujati, da na poti, ki si jo zadajo, vztrajajo kljub padcem. Ob tem pa, da so odprte za drugo mnenje, pozitivne kritike in skupno iskanje rešitev.

ZANIMIVOSTI O OSMEM MARCU

1. Dan žena je mednarodni praznik žensk, ki ga po svetu že od leta 1917 praznujemo vsako leto 8. marca. Na ta dan praznujemo ekonomsko, politično in socialno enakopravnost ter dosežke žensk. Pobudo za praznovanje 8. marca je dala nemška feministka in socialistka Klara Zetkin leta 1910.

2. Prvič so mednarodni praznik praznovali leta 1911 v Avstriji, Nemčiji, Švici, na Danskem in tudi v Sloveniji, v Idriji, v Ljubljani in v Trstu. Takrat je za praznik vseh žensk veljal še 19. marec.

3. Praznik je nastal tudi v spomin na več kot 140 žensk, ki so umrle v požaru v newyorški tovarni Triangle leta 1911. Ženske so se uprle delodajalcem, da bi si izboljšale delovne razmere. A čakala jih je tragična usoda: zaprli so jih v tovarno in jih zažgali.

4. V Rusiji, Belorusiji, Makedoniji, Moldaviji in Ukrajini je ta dan državni praznik.

5. Tudi v Sloveniji so potekali boji za enakopravnost žensk. Že leta 1897 je začel izhajati ženski časopis Slovenka, prvo žensko društvo pa je bilo ustanovljeno leto pozneje.

6. Avstrijski zakonik je poročenim ženskam pravico do dela podelil leta 1811, kar je bilo v širšem pogledu napredno – tega takrat francosko ali nemško pravo še ni dovoljevalo. Ženska je s tem pridobila določeno ekonomsko samostojnost.

7. Pomembna letnica v boju za enakopravnost je 1906, ko je Marija Urbas kot prva Slovenka na graški fakulteti doktorirala iz filozofije.

8. Ženske so se že močno približale enakopravnosti s tem, ko je bila leta 1945 uzakonjena splošna volilna pravica.

9. Leta 1974 so v ustavo SFRJ dodali določilo, da ima vsaka ženska svobodo pri odločanju o rojstvu otrok, tri leta pozneje pa je bila uzakonjena še pravica vsake ženske do umetne prekinitve nosečnosti iz drugih razlogov, ne le zdravstvenih.

10. Leta 1989 je začel delovati prvi telefon v sili za pomoč ženskam in otrokom, ki so postali žrtev nasilja.

ŽENSKA JE ŽENSKI NAJHUJŠI SOVRAZNIK

Delodajalci pri zaposlovanju pogosto moškim dajejo prednost pred ženskami, saj se tako izognejo poročniškemu dopustom, pogostim bolniškim odsotnostim za nego otroka ... Bi lahko država po vašem mnenju uvedla kakšne dodatne ukrepe, sprejela kakšne zakone, da bi bile možnosti obeh spolov pri zaposlovanju bolj izenačene? Hvala za to vprašanje, odgovor nanj imam na nek način že dalj časa pripravljen, celo poimenovala ga bom - javni poziv delodajalcem in odgovornim:

Spoštovani, analize po svetu kažejo, da bi ženske glede na prejete dohodke lahko odložile delo sredi novembra, ker mesec in pol za svoje države delamo zastonj. Tiste, ki smo tudi mame, v večini dokazujemo, da smo tako kot naši moški sopotniki sposobne inventivne organizacije vsakdana in razumevanja prioritete pri razporejanju družinskih financ. Lahko bi se reklo, da vsakodnevno upravljamo majhna družinska podjetja. Zaposlovanje mater bi torej morala biti delodajalčeva nujna, ker so matere kader, ki v omejenem času avtomatično svoje naloge opravlja smotrno in ekonomično. Neumno je ne dojemati materinstva kot prednosti za vsako k dobičku nastrojeno podjetje. Lepo bi bilo, če bi bila Slovenija tista država, ki bi ženski del svoje populacije nagradila s poštenim plačilom. Moški del populacije bi s tem spravila v položaj enakosti, enakovrednosti z ženskimi in s tem bi moške razbremenila odgovornosti, ki jih od družine oddaljuje. Otroci so naša prihodnost, potrebujejo tako očeta kot mamo. Lp, Nina Valič

Za igralski poklic nekateri pravijo, da je do žensk zelo neprijazen, saj za igralko v zrelejših letih naj ne bi bilo veliko vlog. Prihajajo s sodobnimi dramatikami za igralko lepši časi?

Splošno mnenje je tako. Verjetno zato, ker se vsem zdi normalno, da se mlada igralka dokazuje z majhnimi vlogami. In ko postane zrela, se zdi, da zanjo, pri vseh izkušnjah, ni vlog. Zato ker je pač razmerje podobno, bomo. Ženskih vlog enostavno za nobeno obdobje ni dovolj. Zadrego pripisujem moški večini v svetovni dramatik in nekemu splošnemu opravičilu, da zgodovino pišejo moški. A ni tako, le zapisano še ni. Jaz dan žena še zdaj povezujem z dogodki iz otroštva. Osmi marec me spominja na okajene ženske z rdečimi nageljni in moške, ki so se povečini temu prazniku posmehovali. Nikoli ne bom pozabila zelo pijane ženske, ki je iz grmovja, kjer je ležala z nogami narazen in strganimi najlonkami klicala moške, dedce, kot jim je rekla, naj pridejo k njej in dokažejo svojo moškost. Spoštujem dogodek, ki ga slavimo, ampak ga ne razumem. Dejstvo je, da so med moškimi in žensko še vedno umetno ustvarjene razlike, ki se ne tičejo samih razlik,

Nina Valič,
igralka, članica SNG Drama

ki med nami tako in tako že so. Za začetek bi lahko ženske nehale pljuvati po tistih ženskah, ki nismo pridne gospodinje, ne likamo, ki delamo v umetniških poklicih, nismo konvencionalne replike mamic in ženičk. Ženska je ženski najhujši sovražnik.

Vsaka uspešna ženska, ki je hkrati tudi mama, se neizogibno kdaj sreča s slabo vestjo, ker se ji zdi, da zanemari bodisi otroke bodisi kariero. Kako vi opravite s takšnimi občutki, kadar se vas lotijo?

Neuspešno. Nimam recepta. Večernih odsotnosti otrokoma ne bom mogla nikoli vrniti. Še sama ne verjamem zgodbam, ki sem jima jih prodajala, o ženskah, ki delajo v zdravstvu, ali trgovkah, ki delajo popoldne, recimo. Nepovratna izguba. Večina žensk z nekonvencionalno službo se bori s slabo vestjo, tista mini razlika med potrebo

po mami ali očetu, ki mame bolj zavezuje k domu kot očete, je ženskam pravzaprav velik kompliment. Pa nas kljub temu skrbi, ker razlage otrokom, kako imamo rade svoje službe in čas, ki ga z njimi kvalitetno preživljamo, niti nam niso dovolj. Začarani krog.

Imate kot uspešna igralka kakšen nasvet za dekleta in mlade ženske, ki stopajo na poklicno pot?

Ljube mi mlade kolegice, izbrale ste si najboljši poklic na svetu. Tistim, ki v prvo niste naredile sprejemnega izpita na akademiji, svetujem, da poskusite znova, brez hudih zamer. Tistim, ki ste že na poti, pa polagam na srce: delajte napake, ne bojte se slabih kritik, ne obupati in verjemite vase. Ne jemljite ničesar osebno, zaupajte svoji ženskosti, negujte radovednega otroka v sebi in uživajte v svojem talentu.